

NHG-standaarden: lust of last?

In deze jaargang van *Huisarts en Wetenschap* zijn nu de eerste zes standaarden van het NHG ingepubliceerd.

De reacties van huisartsen, patiënten, specialisten en andere hulpverleners, overheid en ziektekostenverzekeraars zijn over het algemeen (zeer) positief en bemoedigend. De standaarden worden ervaren als een hulp voor de huisarts om in de veelheid van soms tegenstrijdige ontwikkelingen voor zichzelf en anderen duidelijk te kunnen maken wat goed huisartsgeneeskundig handelen is. Uit onderzoek is bovendien gebleken dat de meeste aanbevelingen uit de eerste standaarden door de grote meerderheid van de huisartsen worden geaccepteerd. Dat is een duidelijke ondersteuning van het standaardenbeleid van het NHG.

Naast deze lusten zijn er toch ook duidelijk lasten van het standaardenbeleid.

Allereerst blijkt het feitelijk formuleren van goede standaarden gecompliceerder en moeilijker dan aanvankelijk was gedacht. Het stellen van hoge eisen dwingt tot veelvuldig overleg en onderzoek, en tot een groot aantal tussentijds bijstellingen van de concepten. Het streven naar een constante goede kwaliteit heeft de Autorisatie Commissie ertoe gebracht de voor deze maand geplande standaard af te wijzen. Dit jaar dus een standaard minder dan voorzien.

Dat laatste is misschien een troost voor degenen die de maandelijkse verschijning van weer een nieuwe standaard ook beleefde als een last. Hoe kan ik in dat tempo mijn deskundigheid verhogen of veranderingen in mijn praktijk doorvoeren? Deze geluiden hebben ons ook bereikt, zij het in veel mindere mate. Zij zijn echter serieus genoeg voor een duidelijke reactie.

Een eerste reactie is een zekere relativering. Het tempo van standaarden maken mag – en moet zelfs – hoger zijn dan het tempo waarin de individuele huisarts de standaarden invoert in zijn praktijk. Waar de ene standaard immers van een individuele huisarts een belangrijke aanpassing van zijn handelen kan vragen, zal een andere standaard voor diezelfde huisarts nauwelijks iets nieuws brengen. Een zeker surplus aan standaarden is nodig, opdat iedere huisarts kan kiezen voor welke standaard hij zich in eerste instantie vooral zal moeten inspannen.

Ook zal het invoeren van sommige standaarden vragen om invulling door derden van een aantal randvoorwaarden. Dat

vraagt vaak veel tijd, en in die tijd kan de huisarts zich toeleggen op wél al te realiseren standaarden.

Een belangrijke algemene randvoorwaarde is dat de beroepsorganisaties – LHV, NHG, IOH, SDH en SOH – zich onverkort uitspreken voor het invoeren van standaarden om het teveel aan niet te onderbouwen vrijheid van handelen in te perken. Een niet mis te verstane uitspraak hierover door de Ledenvergadering van de LHV, in feite de meest representatieve beroepsorganisatie, is daarbij essentieel. De geloofwaardigheid van de LHV bij onderhandelingen over materiële voorwaarden kan daardoor alleen maar toenemen.

Een andere voorwaarde is dat de deskundigheidsbevordering voor huisartsen nog professioneler en doelgerichter wordt opgezet en waar mogelijk nauw aansluit bij de geformuleerde standaarden. Daarbij is het noodzakelijk dat binnen de SDH-structuur zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van de bestaande expertise, zoals die onder meer bestaat bij de universitaire huisartsinstituten (vooral in het kader van de beroepsopleiding). Tevens moet aangesluiting worden gevonden bij het PAOH.

Dit alles kan het beste vorm krijgen door in de structuur van de deskundigheidsbevordering heel doelgericht te streven naar het maken van acht regionale platforms voor overleg waaraan wordt deelgenomen door de regionale functionarissen van de SDH, het UHI, de PAOH-medewerkers en de betrokken VOH-directies. Op die manier kan ook de inspanning van de ondersteuning vanuit de VOH's meer worden afgestemd op de gewenste veranderingen van de praktijkvoering door de huisartsen.

In feite liggen voor deze aanpak van de deskundigheidsbevordering alle bouwstenen klaar. Ze hoeven slechts door de verantwoordelijke beroepsorganisaties aaneen gevoegd te worden.

Als een positieve opstelling van de beroepsorganisaties, een professionele deskundigheidsbevordering en een juiste ondersteuning gerealiseerd zijn, zal het invoeren van standaarden voor de huisarts van een last dan tot een lust kunnen worden. De lust namelijk van het op hoog niveau, verantwoord beoefenen van een interessant en belangrijk vak.

Dr. V.C.L. Tielens,
voorzitter NHG